

Remissvar – Aktualiserad Regional utvecklingsstrategi 2020–2030 för Region Västerbotten

Svarande: Industriellt utvecklingscentrum Norr AB (nedan kallat IUC Norr)

Avser: Extern remissversion daterad 2025-10-06

Om IUC Norr

IUC Norr är ett regionalt utvecklingsbolag med uppdrag att stärka små och medelstora industriföretags konkurrenskraft i 29 kommuner i Norra Sverige; i Västerbotten och i Norrbotten. Verksamheten bedrivs utan eget vinstintresse och i nära samverkan med företag, kommuner, akademi och offentliga aktörer. IUC Norr är en del av det nationella IUC-nätverket i IUC Sverige och samverkar aktörer och industri inom smart industri, industriell omställning, kompetensförsörjning, insiktsdriven industriutveckling och långsiktig regional och nationell konkurrenskraft. Det finns, förutom nätverket inom IUC Sverige, ett nära samarbete med IUC Västernorrland och IUC Jämtland Härjedalen.

Genom kontinuerlig dialog med industriföretag, behovsbaserade analyser och arbete med industriella värdekedjor bidrar IUC Norr till att omsätta regionala och nationella strategier till genomförbara insatser på företagsnivå. IUC Norr fungerar därmed som en länk mellan näringslivets faktiska behov och de utvecklingsmedel, samverkansstrukturer och strategiska prioriteringar som Region Västerbotten ansvarar för inom det regionala utvecklingsuppdraget.

Sammanfattning

IUC Norr tillstyrker den övergripande inriktningen i den aktualiserade regionala utvecklingsstrategin och bedömer att RUS ger en relevant och samlad bild av Västerbottens utvecklingsutmaningar och möjligheter. För att få ytterligare kraft i genomförandet lämnas dessa huvudsakliga inspel:

- IUC Norr ser ett behov av ökad konkretisering av genomförandet av RUS, särskilt kopplat till industrins och små och medelstora företags roll i omställningen.
- Strategin bör tydligare synliggöra värdekedjeperspektivet och ett tydligare systemtänk som en strukturerande princip för ett platsdrivet näringsliv och för stärkt regional konkurrenskraft.
- Region Västerbotten bör i högre grad och mer strukturerat nyttja regionala näringslivsorganisationer som strategiska resurser i genomförandet av RUS.
- Omställningsarbetet bör tydligare kopplas till industriell robusthet och långsiktig motståndskraft i produktions- och leveranskedjor.
- Uppföljning och lärande bör kompletteras med systematisk återkoppling från företag och genomförandeaktörer.

Specifika synpunkter

1. Från strategi till samhandling (s. 7–10)

IUC Norr välkomnar betoningen på övergången från samtal till samhandling. För att ytterligare stärka genomförandekraften föreslås att strategin tydligare beskriver rollen för regionala genomförandeorganisationer som verkar nära näringslivet. **Aktörer som har kontinuerlig företagsdialog och förmåga att omsätta identifierade behov till konkreta insatser är centrala för att samhandling ska bli operativ.**

Genom att ge exempel på enskilda organisationer inom civilsamhälle och näringsliv finns en risk att strategin uppfattas som selektiv, vilket kan skapa otydlighet kring vilka aktörer som avses i genomförandet. **En mer generell beskrivning av aktörstyper skulle tydliggöra strategins genomförande.**

2. Prioritering 1 – Västerbotten: nytänkande och smart

IUC Norr delar bedömningen i Prioritering 1 och dess delprioriteringar (1.1–1.3). Särskilt relevant är beskrivningen i delprioritering 1.1 (s. 22) av behovet av starka drivande aktörer och gemensam lägesbild. IUC Norr vill **understryka vikten av att behovsanalys hos små och medelstora företag tydligare lyfts som metod** för att minska risken för splittrade stödstrukturer och för att säkerställa att insatser möter faktiska företagsbehov.

3. Prioritering 2 – Västerbotten: platsdrivet näringsliv (s. 26–29)

IUC Norr ser positivt på prioriteringen men bedömer att industrins värdekedjor kan synliggöras tydligare. För att stärka länets konkurrenskraft och robusthet **föreslås att strategin i högre grad beskriver hur små och medelstora företag i leverantörsledet ska ges förutsättningar att delta i och dra nytta av stora omställnings- och investeringsprocesser.** IUC Norr bedömer att prioriteringen om ett platsdrivet näringsliv är central för Västerbottens långsiktiga utvecklingskraft. För att stärka strategins genomförandekapacitet föreslås att **värdekedjerspektivet** tydligare lyfts som en strukturerande princip i det regionala utvecklingsarbetet.

Ett systemorienterat värdekedjerspektiv skapar förutsättningar för mer träffsäkra prioriteringar, bättre samordning mellan politikområden och ökad effekt av regionala utvecklingsmedel. Det bidrar samtidigt till en mer inkluderande utveckling där näringslivets bredd tas tillvara och där platsdriven utveckling omsätts i praktisk samhandling. Ett platsdrivet näringsliv formas genom samspel mellan företag, kompetens, infrastruktur, energi, logistik, innovation och offentliga system. Genom att tillämpa ett **systemtänk** som utgår från industriella värdekedjor synliggörs beroenden, flaskhalsar och utvecklingsmöjligheter som inte framträder vid ett mer sektors- eller branschindelad arbetsätt.

Små och medelstora industriföretag utgör en bärande del av dessa värdekedjor och har en central roll för regional robusthet, försörjningsförmåga och genomförande av större industriella investeringar. IUC Norr ser därför ett behov av att strategin tydligare beskriver hur regionala utvecklingsinsatser ska bidra till att stärka

företagens kapacitet och position i värdekedjorna, i samspel med insatser inom kompetensförsörjning, digitalisering, innovation och omställning.

Då **näringslivsorganisationer** beskrivs ha mer potential att ge i befintlig RUS och för att stärka genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin **bör Region Västerbotten i ökad utsträckning nyttja näringslivsorganisationer som ännu tydligare strategiska resurser i det regionala utvecklingsarbetet.**

Näringslivsorganisationer med regional förankring i Västerbotten och tydligt uppdrag har en unik position genom sin operativa närhet till företagen, sin kunskap om värdekedjor och sin förmåga att samordna aktörer över sektors- och kommungränser. **Ett mer strukturerat nyttjande och uttryckt behov av näringslivsorganisationer i region Västerbottens eget arbete skapar bättre förutsättningar för systemtänk, ökad samordning och långsiktig effekt i genomförandet av RUS.**

Inom ramen för region Västerbottens ansvar kan dessa aktörer användas för att omsätta RUS prioriteringar till konkreta insatser, exempelvis genom projektgenomförande, piloter och utvecklingsmiljöer där region Västerbotten är projektägare och näringslivsorganisationer svarar för genomförande och företagsnära aktiviteter. Detta bidrar till att stärka kopplingen mellan strategisk nivå och **faktisk förändring i näringslivet.**

4. Föregångare i omställning – industriell robusthet (s. 19)

IUC Norr delar ambitionen att Västerbotten ska vara föregångare i omställningen. Med **ett särskilt fokus på resiliens föreslås att strategin tydligare kopplar omställningsarbetet till förmågan att hantera och snabbt återhämta sig från störningar i industriell produktion och leveranskedjor.** Industrins och näringslivets kapacitet att bibehålla stabilitet och anpassningsförmåga vid olika utmaningar och förändringar är avgörande för länets långsiktiga motståndskraft och kräver innovationer, nya sätt att se de olika systemen i länet och nya sätt att samskapa.

5. Genomförande, uppföljning och lärande (s. 9)

IUC Norr välkomnar fokus på uppföljning och gemensamt lärande. För att ytterligare stärka detta föreslås att **strategin tydligare beskriver hur region Västerbotten löpande ska ta tillvara på insikter från företag och genomförandeaktörer löpande i uppföljningen**, som komplement till indikatorbaserad uppföljning.

Skellefteå 2025-12-18

Kontaktperson

Maria Enholm

vd, IUC Norr

E-post: maria.enholm@iucnorr.se

Telefon: 070-369 61 63

Organisation

Industriellt Utvecklingscentrum Norr AB (IUC Norr)

Organisationsnummer: 556576-4791